

ЦАРЕГРАДСКИ ВѢСТНИКЪ

Годишна цѣна:

110 гр. за въ Цареградъ; 130 гр. за по-
вонъ и въ Одесса на бешлицы, а на
книги 150 гр. — Отъ Одесса за въ
всички-те мѣста въ Россія плащася въ
година-та за пресылка-та на русска-та
поща 2 карбовны.

№ 156.

ИЗДАВАСЯ ВСЯКА СУББОТА.

Подписка ся пріема въ Типографіи-та ни
у Болгарскій Метохъ. Въ Одесса у Его
благородія Николая Христофоровича Па-
лаузова. Въ Москва въ Редакцій Жур-
нала Москвитинна. Въ Букурещъ у
Г-на Проконія Валаноглу. Въ Ибраила у
Г-на Михаила Поповича.

Пакъ повтаряме и молиме оныя отъ на-
ши-те спомоществователи, кои-то не си пла-
тили цѣна-та на Вѣстникъ-атъ си да ныя ис-
пратятъ на чиста монета гр. 130, или на кай-
мета гр. 150.

ВАТРЕШНИ НОВИНЫ.

ЦАРЕГРАДЪ.

Журналъ де Константинополь отъ 12
Януарія казва че Царско-то правителство
получило отъ первый-атъ главаръ на Румелій-
ска-та войска едно подробно изложеніе и
планъ-атъ на битва-та, коя-то оттомански-те
войски на Четане спечелили. Това изложеніе,
казва тойзи вѣстникъ, е много пространно, и
подтверждава случаи-те кои-то въ предидущи-
те наши листове вмѣстихме, даде ны ся пи-
сано на турскій языкъ, малко безъ време за
да можиме да го преведемe и вмѣстиме въ
нашій листъ того дня.

Истый Вѣстникъ казва че Царско-то
правителство получило важны извѣстія отъ
Мачинъ както и отъ разны мѣста, гдѣто Цар-
ски-те войски сполучили противъ руссы-те,
Поспѣшаваме да ги извѣстиме на наши-те
читатели:

На 12 (и) того мѣсеца, казва тойзи вѣ-
стникъ, русси-ти минали съ единъ паракоръ
и три приносительны ладіи на островъ За-ту-
фа, лежащи между Мачинъ и Галацъ, и по-
слѣ като изгорили стража-та терсетъ на-
зываема, отишли кадѣ село Казакли, по-
ловинна часть далечъ отъ Дунава. Жители-те
избѣгали, и село-то имъ было изгорено отъ
руссы-те. Мустафа паша, кой-то управлява по
тыя крайове, като научилъ тыя приключенія,
провождя, безъ да ся сабави, одного баталіона,
двѣ компаніи конницы, нѣколко неправилни
войски, и имѣющъ съ себе си Али-бей, за да
управлява двѣ артилеріи, тржгна противъ рус-
си-те, наедно съ стотина жители отъ село-
то Казакли. Само станало силно едно сраже-
ніе, гдѣто руссы-те ся надвиха ако и да и-
маха повече пени, конницы и едно отдѣленіе,

кое-то тамо бѣха направили. На другій-атъ
день Мустафа паша удари островъ-атъ отъ ед-
на страна съ четьри компаніи и съ два-та
топа, за кои-то ся бѣ говорило. Русси-те съ
отчаяніе ся упрѣха, но най послѣ оставили
мѣсто-то и прибѣгнали на табин-те, кои-то и-
маха време да направятъ. Отъ тамъ послѣ
ся изгониха послѣ два часа бой и оставиха
на Царски-те войски оружія и запасы. Тѣ и-
мали 150 души убити или ранени. Турцы-те
много по малко загубили.

Царски-те войски минали на Русчукъ Ду-
нава, и убили, казва истый Вѣстникъ, русски-
те шикета и взяли до 600 агнета отъ врага.

Срѣщу Силистра както и на други мѣста
отъ лѣва страна на Дунава, турцы-те били
руссы-те като тукъ тамъ съ тѣхъ ся срѣщали.

Англо-французска-ка флота вжрнѣся отъ
Синапъ и дойде въ минала-та недѣля въ Бос-
форъ-атъ, и запрѣся на Бейкосъ, освѣтъ нѣ-
колко корабли, кои-то на Бююк-дере ся за-
прѣха. Дружны-те тыя флоты като трж-
гнаха отъ Синапъ на 17 (и) того мѣсеца,
расхождахася 5 дни наредъ вредъ по Черно
море, и не созрѣха нито единъ русски воен-
ный корабль.

Назадъ-доходжаніе-то на англо-француз-
ска-та флота е временно, казва, Ж. де Кон-
стантинополь, и намѣреніе-то имъ не е друго
освѣтъ да поправятъ корабли-те. То друго-яче
не може ся истолкува, ако и нѣкои да мы-
слятъ че нхно-то, като временно ся завжр-
наха, намѣреніе е друго. Увѣрять че фран-
цузскій корабль Шарлеманъ ще тржгне
презъ тыя дни за Варна.

Журналъ де Константинополь издаде он-
зи день въ четвертокъ на особенъ листъ двѣ
много пространны и подробны изложенія за бит-
ва-та, коя-то Царски-те войски на Калафатъ, на
село Четане, спечелили, и содружава тыя из-
ложенія отъ едно начертаніе (планъ) на битва-та
както по горѣ казахме. Ради кжсо-то време мы
изложаваме само второ-то изложеніе; кое-то
Ахмедъ паша до Омеръ паша е испратилъ.

Споредъ пространно то изложеніе, кое-то
имахъ честь да вы представя, трѣба уже да
познавате слѣдствие-то на битва-та, коя-то на
Четане стана. Когато руссы-те ся надвиха и
хванаха да бѣгаты, оружія-та на храбры-те
Царски военны, кои-то ся убиха или раниха,
както и пушки-те, кои-то въ битва-та отъ
оттомански-те военны, собрахася и занесоха
на Калафатъ. На другій день, войски-те, кои-
то бѣха на село Овнѣя, испратихася кадѣ Че-
тане и собраха още, безъ да бронируютъ оныя, ко-
то селяне-те можили са да вземагъ и да скрѣ-
пятъ, почти 600 пушки и сабли и ся донесоха
на Калафатъ наедно съ три джепанета, два
казана (хараніи) и 14 кофи. Русси-те осгави-
ха въ бойще-то и други 500 пушки, много
дрехи и каски. Въ день-атъ на битва-та 500
коня паднаха въ руцѣ-те на Царски-те войски;
но повече-то ранены. Оныя, кои-то можахъ
още да служатъ, раздадохася на наша-та кон-
ница и артилерія.

Много ордены (нишани) святаго Георгія
и други принадлежанци на чиновницы, кои-то
бѣха служители въ Унгарска-та война, падна-
ха въ руцѣ-те на Царски-те военны, кои-то
не отдавающъ никака цѣна на тѣхъ, струшихъ
ги на части, отираха злато-то и сребро-то,
кои-то по тѣхъ ся намѣрваше, и продадохъ
щото оставаше на долна цѣна. Не може убо
да вы испратя освѣтъ два креста святаго
Георгія и другъ единъ орденъ, кои-то ще вы
привручи Исмаиль паша, бригадскій-атъ Ге-
нераль на конницы-те. Трѣба да вы приложя
че ся намѣрватъ и много ордены и медали въ
руцѣ-те на Царски-те войски, но за да награ-
дя, така да речемъ, нхна-та приданность и
ревность, не рачихъ да имъ ги отнима. Оста-
вихъ на военны-те и обрядны-те дрехи на
русски-те чиновницы и военны; тыя дрехи у-
же ся испродадохъ.

Поспѣшность-та, коя-то употребихъ да
вы дамъ извѣстія-та за слѣдствие-то на бит-
ва-та, казвахъ въ перво-то изложеніе, кое-
то имахъ честь да вы предложа, че руссы-те
загубиха 2,500 человекъ. Но споредъ точны
извѣстія, кои-то износилъ получилъ, трѣба да
бронируютъ 4,000 руссы убиты, и толкози други
ранены.

ПОДАИСТНИКЪ.

ОСТРОВЪ БОРНГОЛЬМЪ.

(Продолженіе.)

Туй всичко-то доведе въ срдце-то ми
странно впечатлѣніе, смѣсено отъ части съ
страхъ, отъ части съ тайно неисказанно удо-
вольствіе, или, по добръ да рекжъ, съ пріятно о-
жиданье на нѣщо чрезвычайно.

Ный преминахмe еще прѣзъ двѣ, три
залы, подобны на първа-та, и осветѣны пакъ
съ таквизи лампы. Сегнѣ се отвори една
врата на-дѣсно — въ Щита (кюшето) на ед-
на малка одалъ сѣденіе единъ почтенъ бѣло-
брадъ старецъ, облѣгнхъ на столъ (масса),

дѣто горѣхъ двѣ бѣлы вощены свѣщи. Той
подигна главъ-тж си, погледна на меня съ
нѣкаква печальна привѣтливость, подади ми
слабъ-тж си ржжъ, и каза съ тихъ пріятель-
" гласъ: " макаръ вѣчна горестъ да обитава
" въ стѣны-те на тукашнія Замокъ; но чу-
" жденецъ, кой-то иска гостепріемванье, вы-
" наги ще намѣри въ него пристанище. Стран-
" ние! азъ не те познавамъ; но ты си чело-
" вѣкъ; въ умирающе-то ми срдце еще е жи-
" ва любовь-та камъ хора-та — мой-а домъ,
" мои-те объятія сж за тебе отворены! "

— Той ме прегхрижъ, покани ме да сѣдна,
и като ся мжчеше да развесели мручныя свой
видъ, уприличаваше се, ако нѣ на ясенъ, но
на студень есенній день, кой-то напомнѣ по
вече тѣжнж зимж, нежели весело тѣло. —
Щеше му се да бжде привѣтливъ, — щеше
му се съ улыбка да всели въ меня довѣрен-

ность и пріятны чувства на дружелюбіе-то;
но чърты-те на срдечна-та тжга, кои-то сж
вдѣбали на лице-то му, не можахъ да се за-
губжтъ въ една минута.

" Ты трѣбва, младый человекъ, — каза
" той, — ты трѣбва да ми извѣстишь за про-
" ишествія-та на свѣта, кой-то самъ азъ о-
" ставилъ, но еще не съмъ го совсѣмъ забра-
" вилъ. Азъ отъ-колѣ живѣхъ въ уединеніе;
" отколѣ не чувамъ нищо за судьба-та на хо-
" ра-та. Кажу ми царува ли любовь-та на зем-
" ния шаръ? Пушили ся омиамъ на добро-
" дѣтель-та? Благоустривать ли народы-те
" въ страны-те, що си ги видѣлъ? " —
Свѣтъ-а е паяджина, (отговорихъ азъ), рас-
простира се повече и повече; но еще тече по
земе-та челошкя кръвъ — изливать се слзы
отъ злочестивы-те — хвалжтъ името на до-
бродѣтель-та и се каратъ (препиратъ) за ней-

Научавамъ се военачальникъ-агъ Баумгартенъ, кой-то управляваше руски-те войски, и кой-то ся бѣше раниль, умрълъ два дена послѣ отъ страданія.

Така, слава, на заступленіе-то Всевышняго Бога и на любовь-та, коя-то нашему Царю сме посвятили, руссы-те совѣмъ оставиха Калафатско-то окружіе.

Журналъ де Константинополь изчислява послѣ до 20 разны верховны лица, кои-то ся отличили, въ тая побѣдоносна битва, и ся наградили съ разны ордены отъ Омеръ паша, главнаго румелійскаго военачальника.

Пинать отъ Едрене на Ж. де Константинополь 19 Януарія (и).

“ Казакско-то Царско тѣло, кое-то отъ Цареградъ ся учекува тукъ да дойде, не е стигнало, ради лошево-то состояніе на путица-та; но самовольны-те Болгаре, кои-то тукъ ся представляватъ за да ся напишатъ, день отъ день ся умножаватъ, и абіе ся облекоха съ военна юниформа и снабдиха ся отъ все щото имъ е нужно.

“ Ежедневно неправилны войски и башибуазы доходятъ. Много похваляють Зейбецъ-те, кои-то съ мужество ся биха на разны-те битвы на Калафатъ. Тѣмъ осмѣливи стрѣльцы, послѣ като испразнятъ пушки-те си, изваждаха ятаганы-те си, и като левовы верху русски-те военны ся хвъргаха, така и ги упалиха съ осмѣлость-та и храбрость-та си.”

Долуизложено-то окружно писмо издаде ся отъ французскаго министра иностранныхъ дѣлъ и испратися до всѣхъ французски посланники въ иностранны-те мѣста. Това писмо ся вмѣсти въ Парижскій Вѣстникъ. Мониторъ и мы споредъ него го преводимъ и вмѣстяваме.

“ Парижъ, 30 декемврія 1853.

“ Господине! восточны-те работы вземать важень единъ образъ и азъ трѣба, сега когато обстоятельства-та полагають новы должности на правителство-то Его В. Императора, да вы напомя старанія-та, кои-то мы не престанамъ да полагамъ съ намѣреніе да приваримъ уплетенія-та отъ кои-то Европа толико важно ся заплашва.

“ Божигробскій-агъ вопросъ, злѣ представень или злѣ разумѣнь, бѣ упалилъ Санкт-Петербургскій-агъ кабинетъ; мы ся испытываемъ да укротимъ тѣхъ неспокойствія съ искренности и полни изясненія. Видѣло ны ся бѣше че, като сохраняваме права-та на Порта-та, едно таково прѣше ще ся ползува като що е далечъ отъ зрѣлище-то, гдѣто бѣ ся породило, ся изясни. Россія не соучаствува на наше-то мѣшаніе, и Князь Меншиковъ пріѣзъ въ Цареградъ за да отиде. Ограничавамъ да кажа че, ако мы бѣхмъ имали исключительны-те намѣренія, кои-то ны ся отдавать,

че ако мы не представлявахмъ стары-те наши и неопровергаемы привилегіи съ умѣренность, посланіе-то чрезвычайнаго того посланника абіе щеше да причини едно сраженіе, кое-то мы знаехмъ да отбѣгнемъ.

“ Рабога-та на Іерусалимски-те святилища като ся приспа, и споредъ свидѣтельство-то самаго Г-на Графа Несселрода, управи съ удовлетворителень начинъ, друга една мучность ся появи. Князь Меншиковъ поиска поручительства за сохраненіе-то на православна-та церква. Санкт-Петербургскій кабинетъ, съ никой особна причина не доказва че тѣмъ привилегіи са ся приступили, и Порта-та на противъ торжественно подтверждаваше религиозны-те свободности на христіаны-те, нейны-те подданныцы.

“ Желаящъ да укроти една распря, която, ако отъ страна ся относиле на Государственны-те Султановы права, отъ друга страна докачахъ совѣсть-та Его В. Императора Николъ, правителство-то Его Императорскаго Величества, согласно съ правителство-то на Нейно Британско Величество, съ попеченіе поиска средство-то за да согласи ползы-те, кои-то толико деликатны, и толико обжранны, си бѣхъ помѣшали. Санкт-Петербургскій кабинетъ не може да е забравиль ревность-та и искренность-та, кои-то показавмъ за да исполнимъ трудна-та тая цѣль; не може каза че противденіе-то на Порта-та за да ся склони на едно помирительно начертаніе, кое-то у Виенна ся направи, не бѣ сама-та причина на наше-то несполучіе.

“ Въ теченіе-то на разны-те приговоры, важны случаи ся показавъ; една русска войска мина рѣка Прутъ и завладѣ, въ полно мирно време, двѣ области отъ Оттоманска-та Имперія. Англо-французска-та флота трѣбаше да приближи Дарданелъ, ако отъ него още време, правителство-то Его Императорскаго Величества, бѣ искало, морски-те неговы силы щѣхъ да плувать по Цареградски-те воды.

“ Но ако разсуди за нужно да покаже право-то си, то не бѣ за друго иѣщо освѣнь да покаже още повече негова-та умѣренность. Естество-то на сходства-та на Россія съ В. Порта, бѣ станало совѣмъ вонъ отъ состояніе-то си, щото бой-агъ да послѣдува миръ-агъ, или по добръ да важиме, работи-те трѣбаше да вземать истинно-то си име, и нападеніе-то, кое-то турска-та земля пострада, да произведе слѣдствія-та си. Това промѣненіе на положеніе-то побуди ново едно движеніе на наша-та флота и, споредъ желаніе-то Султаново, французска-та знамя появи въ Босфора наедно съ британска-та знамя.

“ Но, Господине, мы не ся бѣхмъ оставили отъ надежда-та на едно погужденіе, и согласны съ Австрія и Пруссія, както и съ Англія, мы гонимъ още една миролюбива цѣль. Новы предложенія, кои-то за да получимъ, никакъ не щеме престана да употребля-

ваме наши-те старанія, ся испратиха до Порта-та отъ четыры-те силы.

“ Никой съ Россія трактатъ не запрещава плаваніе-то на военны-те наши корабли по Черно море. Трактатъ-агъ отъ 13 юлія 1841, затворяющъ, въ мирно време, Дарданелско-то и Босфорско-то прохождение, давае право на Султанъ-агъ, да го отвори, въ военное време, и отъ день-агъ, кога-то Н. В. Султанъ-агъ, ны остави свободно-то вхождение въ заливы-те, законно получихмъ и право-то въ Черно море да влѣзимъ. Исты-те причины, кои-то толико долго време ны бѣхъ воспремани на Бесика, воспираха наша-та флота на Бейкосъ.

“ Правительство-то Его Императорскаго Величества, сердечно желаше до край да покаже неговы-те камъ Россія пріѣтелски чувства, и да хвърли предъ очи-те на свѣтъ-агъ ответственность-та на едно отягченіе въ едно состояніе на работы-те, кои-то всѣ-те тѣмъ осторожности не сполучиха да промѣнятъ. Той ся благодараше да мысли, споредъ содержаніе-то на най новы-те писма, кои-то Генераль Кастелбажакъ испрати, че Санкт-Петербургскій кабинетъ, е благодарень отъ привземаніе-то на едно притяжаніе, кое-то той гледаше като едно поручительство, че никакъ не ще да ся покаже наступателень въ борбата, коя-то толико злостно предпрія съ Турція. Чинише ны ся че присутствіе-то на наша-та знамя въ Цареградски-те воды, бѣше нужно да подтверди рѣшително-то наше намѣреніе, кое-то имаме да защитимъ тая столица противъ внезапна една опасность, и не искахмъ щото негово-то скороспѣло появленіе въ по близны-те русски крайморія, да быде като одно военно поущереніе.

“ Военно-то состояніе несумѣнно понудяваше взаимно едно возможно удареніе между двѣ-те воюющы страны, по море и по сухо. Но мы ся надѣвахмъ че Россія ще подражи наше-то тегленіе и че нейны-те адмиралы ще ся вадятъ, какво-то и наши-те, отъ причины-те на едно сраженіе, като ся тегли отъ наступателны мѣрки въ таква предѣли, по кои-то, ако мы бѣхмъ положили че Санкт-Петербургскій-агъ кабинетъ имаше други намѣренія, наша-та флота несумѣнно повече щеше да бди.

“ Синапско-то приключеніе, Господине, ся случи вонъ отъ какво-то мы мысляхмъ, и това плачевно приключеніе промѣнява и поведеніе-то, кое-то мы желавхмъ да имаме.

“ Согласіе-то, кое-то наскоро быде у Виенна между Франція, Австрія, Англія и Пруссія возстанови европейскій-агъ характеръ, на между Россія и Турція существема-та распря. Четыри-те дворове торжественно познаха че земленна-та цѣлость на оттоманска Имперія е една нужда на политическо-то нѣхно равновѣсіе. Привземаніе-то на Влахія и Молдавія докача тая цѣлость, и не ся знае

но-то сщество. “ — Старець-а въздхна и помръднъ съ плечи.

А като разумѣ, че съмъ Россіанинъ, каза: „ Ный происхождаме отъ единъ народъ съ вами. Древны-те жители на острова-те Рюгенъ и Боригольмъ быше Славяне. Но вый предъ насъ ся озарихте отъ свѣтлина-та на христіанство-то: въ ваши-те страны се вече подигаха до облады великолѣпны храмовы, посвѣщенны Единому Богу; а ный въ мрака на идолопоклонство-то, приносѣхмъ кървавы жертвы на безчувственны-те истуканы (идолы). Вый въ торжественны гимны (пѣсны) славахте пѣче Великія Творецъ на свѣта; а ный заслѣпены отъ заблужденіе-то, хваляхмъ ме въ нестройны пѣсны баснословны-те идолы. “ — Старець-а приказва съ меня за исторія-та на Сѣверны-те народы, за происшествія-та на стары-те и на новы-те времена; и

тѣмъ приказва, щото азъ трѣбаваше да ся чудж на негова умъ, на знанія-та, и даже на краснорѣчіе-то му.

Слѣдъ полни-агъ той стана и ми пожела легка нощъ. Една слуга, въ черны дрѣхы, взе отъ стола една-та свѣць и ме поведе прѣзъ дълги тѣсны переходы — и ный видѣхмъ въ една голѣма одаа, обитина съ старомоднѣ оржѣе, съ ножове, конія, щитове (калканы) и шлемове. Въ единъ кѣтъ, подъ злата завѣска, стоюще высока кровать (одръ), украсена съ древны драгоценности.

Мене ся щеше да предложа много вопросы на този чловѣкъ; но той, като недочекъ, поклонися и отиде: желѣзна врата се хлопнѣ — страшно ся раздаде гласъ въ пусты-те стѣны — и сичко ся потихило. Азъ легнахъ на постелка-та — гледахъ на древно-то оржѣе, кое-то ся освѣщаваше прѣзъ едно

малко прозорче отъ слабы-те зары на луна-та — мыслѣхъ за своя домакинъ, за първы-те неговы думы: Тука обитава вѣчна горестъ — мечтахъ за преминали-те времена, за тѣзи приключенія, на кои-то този замокъ былъ свидѣтель — мечтахъ подобно като чловѣкъ кой-то между гробницы-те и гробница-та гледа праха на умрълы-те, и го съживява съ воображеніе-то си. — Най сетѣмъ образъ-а на печалныя Гревзенскій незнакомникъ представи се на душа-та ми, и азъ за-спяхъ.

Но сънь-а ми не бѣше спокоень: струваше ми се, че сички-те щитове, кои-то висѣха на стѣна-та, се превържли на рыцари, кои-то се приближиха до менъ съ голы ножове и съ гнѣвно лице ми думаша: „ Злостное “ какъ смѣи ты да стѣпишь на нація островъ? “ дали неблѣднѣхъ плаватели-те отъ видъ

ако военнѣ-те случаи не ся повредятъ още повече.

“Графъ Нессекродъ казваше, преди нѣколко мѣсецы, че завладѣніе-то на Дунавски-те Княжества было едно нужно замѣненіе на що-то той отъ тогда още именуваше Морското наше привземаніе. Така и отъ наша страна, Господине, мыслиме да е неотбѣжно да мѣрне мы сами пространство на замѣненіе-то, на кое-то имаме право и защото сме сила, коя-то иска сохраненіе-то на Турція, и защото русскі-те привзеха уже нѣкой мѣстоположеніе. Имамъ нужда отъ единъ залогъ, кой-то да ны обезпече възстановленіе-то на миръ-атъ въ Востокъ съ условія, кои-то да не промѣнятъ раздѣленіе-то на взаимны-те сили, кои-то европейскі-те державы имать.

“Правителство-то Императорскаго Его Величества и правителство-то Британскаго Величества, рѣшиха слѣдователно нѣхны-те флоты да влѣзатъ въ Черно море и да соединятъ нѣхны-те движенія съ таковъ начинъ, щото да запрятатъ земля-та или оттоманската знамя да не ся изложатъ на ново удареніе отъ русскі-те морскі сили.

“Господіе вице-адмиралы-те Хамленъ и Дюндасъ ще пріематъ заповѣдь-та за да общатъ кому-то принадлежи содержаніе-то на посланіе-то си, и надѣвамеся че той-зи и искренный поступокъ ще предвари сраженія нѣкои, кои-то мы не ще научимъ освѣтъ съ голѣма печаль. Императорово-то правителство, нема, повтарямъ, освѣтъ едно намѣреніе, кое-то е да помогне, чрезъ честны условія, на едно погужденіе между двѣ-те воюющі-те страны; и, ако обстоятелства-та го удолжаватъ да ся снабди противъ страши-те случаи, вѣрува обаче, и Санкт-Петербургскій кабинетъ, кой-то только голѣмы примѣры на негова-та мудрость е далъ, не ще да изложи Европа, кой-то едвамъ си почина отъ мятені-те, въ опыты, отъ кои-то высоко-то благоразуміе на Царіе-те отдавно я запазивать.

”Опредѣлявамъ вы да прочетете това писмо на Господина.

“подписанъ Друенъ де Луи.”

Англійскій нѣкои торговски вѣстникъ говори както слѣдува за свободно-то плаваніе по Дунава:

Дунавско-то свободно плаваніе всегда е было важнѣй предметъ на повечето европейскі народы; Днесъ обаче, повечето отъ всякъ другъ путь, е предметъ, кой-то най много на Англія принадлежи. Плаваемы-те мѣста на тая рѣка, и особенно Сулина-та, главный той-зи путь, кой-то води кадѣ Черно-то море, намѣрвася по настоящему подѣ власть-та на Россія. Европейскі-те сили голѣма погрѣшка направиха като простиха таково-то расположеніе на работы-те, и ако нынѣшный между Россія и Турція бой ся продолжи, ще чувствоватъ злы-те слѣдствія. Того ради надѣ-

ваемся, че въ наредбы-те на восточны-те работы, не щатъ забрави и той-зи вопросъ. Ако Россія сохрани Одесса и други-те торговски пристанища на Черно-то море, лесно е всяки да проумѣе че всегда полѣзно за нея ще быде да загвори Дунава. Освѣтъ това извѣстно е че тя много ся е трудила за това намѣреніе, защото каналъ-атъ, кого-то турцы-те всегда отворенъ оставяха, кога бѣше подѣ власть-та имъ, сега като е подѣ русска-та власть, почти не може да ся минува. Това е важнѣй вопросъ за морскі-те и торговскі-те мѣста на Европа и имаме причина да отдадеме работа-та повечето на злоупотребленіе-то, нежели на пренебреженіе-то. Явно е че Россія не е безопаснѣй стражаръ на плаваніе-то на тая рѣка, и това добръ ся позна отъ естество-то на сходства-та, кои-то Россія съ Турція има, и отъ нѣхны-те на В. Порта предложенія. Желаме, както и всякъ други, щото Англія да ся не уплете съ нѣкой бой; но бой ако ся случи, надѣвамеся че, колко-то ся касае за торговство-то, той-зи бой ще быде полѣзень, и че Англія, наедно съ нѣхны-те союзницы, не ще да остави щото Черно море отъ Россія да ся владѣе.

Европейскі-те Вѣстници казватъ че въ Парижъ ся говорило че Англія и Франція отправили едно сообщеніе до Россія наедно въ исто-то време когато испратиха заповѣдь-та, до флота-та и предлагали ѣ да ся изрече за испращаніе-то полномощнаго. Отговоръ-атъ на това сообщеніе не былъ още познатъ. Гледало ся обаче като положително отъ отговоръ-атъ кого-то російскій Императоръ бѣ далъ за согласія-та, кои-то по преди у Виенна бѣха станали, че реченный Самодержецъ склонявался да получава чрезъ сили-те сообщенія-та на В. Порта, и да припраца неговы-те никакъ обаче не ся склонявалъ да прати полномощнаго въ конгрессъ, гдѣто освѣтъ неговъ-атъ посланникъ и турскі-атъ посланникъ да присутствувать и посланницы-те на други-те сили.

Двѣ-те сили на Шведія и Данимаркія общаха до вси-те правителства че соглаено са ся рѣшили да стоятъ отстранени. Споредъ прусскі-те вѣстници, главный-атъ членъ на трактатъ-атъ, кого-то реченны-те двѣ сили направили че ще стоятъ отстранени е че, въ военное време, ся удолжаватъ да затворятъ военны-те нѣхны пристанища на корабли-те на воюющі-те страны; Тѣхъ корабли ще ся приияти въ други-те нѣхны пристанища, но да не взематъ отъ тамо военны запасы.

Французскі-те както и англійскі-те вѣстници разнѣ говорятъ за Восточный-атъ вопросъ. Единъ отъ тѣхъ казва както слѣдува:

“Нахождамъ днесъ съ лице предѣ Восточны-те работы. Кое и да е рѣшеніе-то му, или мирно или военно, направо камъ него ще варвине; всяко рѣшеніе ся взе, и всяко предпріятіе ся согласн, щото кадѣ первый-атъ мѣсець на пролѣтъ, Европа ще види или миръ-

атъ възстановленъ споредъ желаніе-то си, или нѣхны-те ползы дѣятелно съ сила-та на оружія-та да ся защищаватъ. Франція и Англія утвердиха нѣхный атъ союзъ за двойната тая цѣль, и ся готвятъ за едно-то или за друго-то приключеніе.

Совѣсть-та праведно ще каже че тѣ колко-то можахъ, продолжиха нѣхно-то долготерпѣніе. Принесоха на миролюбивый-атъ олтарь всяка жертва, нужна за сохраненіе-то на толико едно любезно благо; воспрѣхася обаче щомъ като дойдохъ на оный предѣлъ, отъ гдѣто всяка за напредъ бываема жертва бы уничтожила разны-те ползы, кои-то имаха намѣреніе да обезпечать.

На степены-те военны ступки на Россія, сили-те положили ступки, показующи постоянство както и умѣренность. А пакъ споредъ приключенія-та, взеха положеніе, щото и цѣлость-та на оттоманска-та держава да ся защитатъ и поприще широко за помирительны приговоры да имать.

А на здрава-та тая помирительна политика, кой-то не е ниго строга, нито навѣ слаба, Россія видѣ ли знакъ колебанія или страха? може ли негли да ся надѣва за да раздѣли двѣ-те западны сили на работа, кой-то ради честь-та и ползы-те имъ, стана обща за тѣхъ? мигаръ ожидаваше наша-та флота въ Тулонъ да ся върне, и безъ нищо да соверши? но не сме веке на 1840.

Ако е помислила таково нѣщо, или ако е забравила че въ царствованіе-то одного Наполеона, честь-та на Франція нищо не може да пострадае, бываемы-те изнѣ во Франція приключенія, трѣба да ѣ докажатъ че не трѣба да ся мамъ. Франція иска миръ, но иска да е искрененъ и во все великолѣпенъ. Франція у-добри и похвали предложенія-та, кои-то нѣхный Императоръ направи за да сполучи миръ, и ще убодри вси-те мѣрки, кои-то са нужны за защищеніе-то на право-то си. Минася веке време-то въ кое-то политика-та на народъ-атъ за войканія-те вопросы, не ся согласаніе съ политика-та своего началника. Политика-та сега е една, нераздѣляема, здрава и опредѣлительна, и Наполеонъ III като устрои порядокъ-атъ и сила-та во Франція, обезпечи и Европа.

Цѣла-та негова политика е да сохрани това обезпеченіе, сега на восточный-атъ вопросъ. Подбуди всяко помирительно начертаніе, употреби всяко средство за да не стане бой. Сега веке ползы-те на Франція и на Европа изискуватъ едно скоро рѣшеніе, защото Имперія-та е миръ, но миръ чѣстенъ и приличенъ на голѣмъ единъ народъ. Горько оному, кой-то первый подбуди кровопролитно едно сраженіе, на кое-то слѣдствія-та са безчисленны!

Прочитаемъ слѣдующе-то въ Вѣстникъ Конституціоненъ отъ 7 того (и).

Вѣстникъ Сюня като говори за пріемство-то, кое-то Императоръ Наполеонъ на-

на неговы-те брѣгове? какъ ся нае ты да влѣзешъ въ страшно-то святилище на този замокъ? дали не гърми неговъ-а ужасъ въ се тѣ околности? или сѣки странникъ не се отдалечава отъ грозны-те (страшны-те) неговы башны? дерзновение! умри за туй пагубно любопытство! “Ножове се удѣхъ надъ меня; удары ся срывахъ на гърды-те ми — по този часъ сичко-то се потаи — азъ се пробудихъ. Тука нова мечта ми разжиги ума. Стори ми се, че единъ страшенъ гърмелъ се раздаде изъ замка; желѣзны врата се хлопнахъ, прозорцы-те се тѣрсахъ зема-та се люлъеше, и страшно крылато чудовище, кое-то да опиша не знамъ, съ ревъ и свистенъ полетѣваше камъ одѣра ми. Сновидѣніе-то исчезна; но азъ не можихъ вече да спя; остигахъ нуждъ за чистѣ, прѣсенъ въздухъ, приближихъ до прозореца, видѣхъ до

него единъ малкъ вратичкъ, и по исправената сълбичка слѣзохъ долу — въ градина-та.

Нощъ-та бѣше ясна; свѣтлина-та на пѣтална-та мѣсечина посребяваше тъмнѣ-тъ зеленнѣ на стары-те дѣбове, и букове, кои-то съставѣхъ дѣлѣжъ гѣстѣ дѣбравѣ. Шумъ-а на морскі-те возны се сбираше съ шумолѣние-то на листовѣ-те, кои-то се тѣрсахъ отъ вѣтъра.

Изъ далечъ се блѣняхъ каменны горы, кои-то като извыта стѣна, обикаляха острова Борогмъ; но между тѣхъ и по между стѣны-те на замка видѣни се отъ една-та страна голѣмъ лѣсъ, а отъ друга-та — открытъ равнинѣ (полюнѣ) и малки дръвцѣта, фиданки.

Сердце-то ми еще тупаше отъ страшны-те сѣнища, и кръвъ-та ми не преставаше отъ вълнуваніе-то си. Азъ нагазихъ тъмнѣ-тъ дѣбравѣ, подѣ покрыва на шумящи-те дѣбове и

съ нѣкакво благоговѣніе вдѣхивахъ се въ нѣхна-та тъмнина. Мысль-а за Д р у и д ѣ т е се разбуди въ душа-та ми — и ми се струваше че азъ се приближавамъ камъ туй святилище, дѣто се пазятъ сички-те тайнства на тѣхъ-по-то богослуженіе. Най сегнѣ дѣла-та тѣзи дѣбравѣ, доведе ме до едни размарински стѣркове, задъ кои-то се подигахъ единъ песачивъ рѣтъ: щене ми се да се възкача на върху му, за да гледамъ отъ тамъ картинѣ-тъ на море-то и на острова при свѣтлина-та на ясна-та мѣсечина; но тука се представи на очн-те ми пукнатнѣ (дуннѣ) въ вътрешность-та на рѣта: чловѣкъ съ голѣмъ трудъ може да влѣзе въ нея. Непреодолимо-то любопытство влече ме въ тѣзи пещера, кои-то приличаше почечѣ на работа отъ чловѣчки рѣтъ, нежели на произведеніе на сила-та натура.

(Слѣдува.)

прави на 1-й Януаріа, увѣрива въ основательность единъ неговъ членъ, че Негово Величество, послѣ като рече нѣколко благопріятны думы на представители-те на други-те сили, отправиися особенно камъ турскій-атъ посланикъ, и го увѣрилъ за негово-го сочувствованіе, неговъ-те добры расположенія и постоянны-те трудове, кои-то е готовъ да положи за ползы-те Султановы.

Отъ всѣ-те политически случаи, кои-то наскоро станаха, нема другъ по важень и по значителень отъ този. Това прави честь на Наполеона.

РАЗНИ НОВИНЫ.

— Оная суббота, лордъ Стратфордъ де Редклифъ, англійскій посланикъ, ходи да посѣти Риза-паша, великаго адмирала.

— Въ послѣднѣ-та недѣля и послѣ въ понедѣльникъ, Риза-паша ходи та пригледа Царската флота на Бейкосъ.

— Презъ послѣдны-те тыя дни лордъ Дюдлей Стюартъ, членъ отъ англійски-те обществѣтѣ, и Г-нъ Кольхумъ англійскій консулъ въ Молдо-влашки-те Княжества, ходиха на Царскій-атъ дворецъ, Чераганъ и ся представиха предъ Н. И. В. Султанъ-атъ, кой-то съ голѣмо благоволеніе ги прія.

— Лордъ Дюдлей Стюартъ тржгна въ среда за Англія съ французскій-атъ параходъ.

— Въ послѣдний вторникъ ходи и Г-нъ Пужадъ, французскій посланикъ въ Молдо-Влашки-те Княжества, на Царскій-атъ дворецъ Чераганъ и има честь да излѣзе предъ Н. И. В. Султанъ-атъ.

— Въ истый день вторникъ, намѣрися единъ лежъ на голѣмы-те гробница, и вѣрувать да е Италианецъ. Онъ имаше глава-та си пробита и груди-те си ранены съ ножъ. Причиная-та на тойзи мертвецъ не ся знае о-нѣ. Казвать че ся былъ срѣщанъ отъ 6-мина злодѣйцы. Полиція-та ходи по диря-та имъ.

— Писмо телеграфическо отъ Мадридъ (5 Януаріа) извѣстива че Испанска-та Царица благополучно родила една Княгиня.

— Въ послѣдний понедѣльникъ министерскій совѣтъ ся собра на В. Порта подъ предѣствѣтельство-то Великаго Везира.

— Вѣстникъ Конституціонелъ пише отъ 30 декемвріа че Вели паша, оттоманскій въ Парижъ посланикъ, получилъ отъ Н. И. В. Султанъ-атъ Нашанъ-атъ Меджидіе втораго класа.

— Пишатъ отъ Едрене че Етемъ паша стигнакъ тамо на 7 Януаріа и че на другій-атъ день тржгнавъ за Бѣлградъ въ Сербіа.

— Оная суббота избухна огнь отъ една фурна кадѣ Ченгель-кой на мѣсто-то Хавусъ-башни называемо, и не изгорѣ освѣнь тая фурна.

— Второй единъ огнь, кой-то ся появи въ недѣля вечеръ-та на Орта-кой, въ махала-та Арабаджи-сокакъ называема засыпа до десетина кѣщи, ако и отъ вредъ помощь бѣ дошла.

— Тука владѣе отъ 20 дена насамъ толико едно хубаво време, щото да рече нѣкой че е пролѣтъ.

— На 13 срѣцу 14 того мѣсеца кадѣ 7 часа презъ ноцъ-та почувствувахме тука едно много легко землетрясеніе.

— Пишатъ отъ Греція (31 декемвріа) че нѣкое езеро въ Пелопонесъ ся прелѣло отъ много-то дождеве и потопило до 40 дома и голѣмо земленно урано пространство покрыло.

— Нѣкой си житиль, на име Стерю Контактъ отъ Загора, умрѣлъ на 4 декемвріа на Патра, гдѣто живѣеше. онъ остави 15,000 драхмы на Патранска-та болница, други 6,000 както и четверта-та часть отъ доходъ-атъ прекраснаго своего дома, на церква-та Благосѣщеніе Пресвѣтый Богородицы, подобно ко-

личество на други-те церкви, и 1,500 драхмы за сиромасы-те.

— Пишатъ отъ Панигюрище че до 40 панти арнаути ходили по тыя мѣста и като сгигнали на Бана, мѣсто единъ часъ далечъ отъ Панигюрище, проводили въ това село извѣстіе да имъ испратятъ 500 гроша пары, 10 пара (чифта) бутуши, 20 пара царвулы, тютюнъ, кафе, захаръ и пр. Панигюрцы-те собрали всѣ-те тыя вещи и ги испрацатъ, освѣнь пары-те, съ едно заптіе. Но тѣи като видѣли че нема пары, станали та дошли въ село Панигюрище и си разигравали конь-те по чаршии-те и улицы-те безъ никаковъ страхъ. Рушидъ-ага, нѣхный забитникъ, кой-го имъ е пратень отъ пловдивскій-атъ паша, выканалъ ги, и совѣтовалъ ги да идатъ по ханища-та да кондисатъ и мирны да стоятъ. Но панты-те ся противили, и искали да кондисатъ по кѣщи-те. Тогда Рушидъ-ага като разумѣлъ че иматъ лоша мысль, рече имъ: ще кондисате по кѣщи-те, но познайте че нито единъ отъ васъ има живъ да излѣзе. Панты-те ся уплашили, и излѣзоли отъ село-то безъ да можатъ нѣщо да направитъ. Послѣ Рушидъ-ага взелъ заповѣдь отъ Пазарджикскій-атъ мюдиръ за да ги гони и наказва. Тѣи обаче презъ гдѣто минували, бѣили, убирали и обезчестявали.

ЗА ОБЫЧАИ-ТЕ.

(Продолженіе.)

В О Д О К Р Ъ Щ Ъ (Богоявленіе).

За водокръщъ ще приготвятъ сжцатъ парали безъ милинь, ще сварятъ отъ груханоту жити, и варени круши, армѣж пѣлно цакло съ вину и паницата съ орѣхити, шу казахме, ще кадѣтъ сущу както кадиха въ преминали-ти други вечера, сѣтиѣ кату ядатъ всякъ отъ тѣѣкъ ще си земне самъ по единъ орѣхъ отъ паница-та, у кату гу струши (хчупи) всякъ, а кое куфъ, казува не е добро, ако ли е пѣлень, казува че ще му е пѣлна честь-та презъ всичката година.

Сѣтиѣ като пусни церквѣ, водоосвященіе-ту става вѣнь отъ селоту на най добрый кладеницъ койту ся дума Старча, на коготу вода-та е всякуги быстра и студена кату ледъ. Отпредъ тосъ кладеницъ има едно гулѣму куриту, което ся пѣлни саму отъ проливаніету и водѣтъ отъ кладеницу. Въ тува кориту ся кѣпятъ на утрешний Иванувъ день младуженцыты, за конту по долци ще кажимъ. Сега нека кажимъ на кѣсичку обрядатъ церковный, койту става отъ церква-та ду кладеницу Старча и е този:

Церква-та какъ пусни, ще ся облекатъ сичкыты попови съ най великолѣпны-ты си церковны одежды, ще притѣкмятъ анагности-ти съ серафимити (репиди) подобну за фенерити и за байрецити, и като ся всичкиги добръ натѣкмятъ и наредатъ чинно споредъ церковный обрядъ, клисаря ще тржгне изъ дворна-та врата ако е твърдѣ голѣма казувать ѣж порта, първу напредъ клисару що казахме койту ще клени клепалуту судну, коету му носятъ на раму нахуляну или проишнату на една курава туяга, и ду дѣ стигнатъ на кладеницу ще клени напредъ, послѣ негу ще варѣтъ пѣвцыты, и ще пѣжтъ високу Г. Господинъ и прочее подиръ тѣѣхъ поповиты ще варѣтъ наредъ сичкыты челоуѣцы кротку единъ по други съ благоговѣніе, и благочиніе, кату стигнатъ на кладеницу-ще свѣжтъ вода поповити на приготвенуту мѣсту и до дѣ едны попови рѣсятъ наредъ челоуѣцы-те, други отъ тѣѣхъ ще крѣщатъ на кладеницу въ купелу дѣца-та съ студена вода, която ще земне отъ сущій кладенецъ. Ду тугасъ до дѣту ся крѣща водата, отъ единаждень шу казахме до водоосвященіету на Водокръщъ, ноцѣ кѣснѣ неизлѣзватъ да ходятъ никадѣ зашоту имало да

ходятъ краконджоли и коготу уловятъ ще гу вѣзятъ цѣла ноцъ, ду дѣ пропѣй петелу, а чи отъ какъ ся крѣща водата това нема вече, и измиратъ краконджолити, или Халата сирѣчь дѣволити.

И така като ся рѣсятъ мѣжити и жени-ти всякъ си иди, останатъ поповити, ето че ще тржгнатъ младити момчета (иргенити) да си рѣсятъ конѣти наредъ добръ осидлани, и сѣтиѣ ги припкатъ по ледатъ, и по поленицѣ презъ сичкую день, а поповити си са вѣрнати сами пакъ така наредъ.

На Ивановъ день наутрѣ, предъ да пуюни церква, излизатъ младуженцыты напредъ всякъ съ своиты си другари и тичатъ на кладеницу при запушануту отъ вечеръ-та корыту при кладеницу Стара, и споредъ адетю младуженицу ще ся рипни (хвърли) съ дрѣхити свѣтрѣ до три пѣти въ пѣлноту корыту, и какъ излѣзи припка (препуска) силно до у тѣѣхъ си другарити му подиръ него до у тѣѣхъ, на ко-то, сѣтиѣ отъ какъ ся примени, и облече вѣнчанниты си дрехи ще имъ е много икрамъ. Подобну ще ся изредѣтъ сичкыты младуженцы споредъ както казахме.

Б а б и н ѣ - д е н ѣ .

На третій день коготу празнувать бабити, и гу казувать Бабинѣ-день. Въ тои день сж много радостни и весели бабыты, и сичкы-те отъ тѣѣхъ си знажтъ адетатъ. Всяка баба неж сутрина ще иди рану на церква и ще си пиши имету, сѣтиѣ като ся върне отъ церкви всяка у кѣщичката си, ще си земне онова нейну още отъ вечеръ-та приготвенутыхче, въ коету ще има двѣ три лажицы медъ, малко просо и единъ вѣждакъ отъ червенъ вѣльнъ, и на медъ отгорѣ ще има двѣ три стары пары Бабки называемы, коету ще е завѣяно съ стара кѣрпа называема Махрама, ще гу земне и иди всяка по своиты си кѣщи въ конту е бабувала, и въ оныя въ конту ще отъ нынѣ да бабува. Тя кога приближи до вратата на кѣщата, дѣцата ѣ отъ вратата като ѣ видятъ посрѣщатъ ѣ съ подскачванье и радость, а ти ще имъ кажи съ гласъ высочко и люлю бабиниты!

Сѣтиѣ като ги уведе вѣтрѣ ще извади онова веке приготвено тахче, отъ какъ събире сичкыты дѣца околъ себе си, ще отвѣе тахчиту и ще откѣсне отъ чѣрвеный вѣждакъ едно малку вѣждаче ще гу турни на дѣтенциту до дѣсноту уху подъ рачиничету, и кату гу гуждъ, казува слѣдующити речн: “да ся червишь бабинуту кату червенѣтъ вѣльнъ, да си сладко бабинуту кату медатъ, да си плодно бабинуту като просоту, да ся гонишь бабинуту като свинче, ” като му подсмѣжне най сѣтиѣ съ устата си. Така гужда наредъ на сичкыты дѣца по едно вѣждаче вѣльница ведно съ горѣказанныи нейны рѣчи. (Слѣдува.)

И з в ѣ с т і е .

Г-нъ Франсоа Шредеръ, Главаръ на Виенска-та во Австрія Орхестра, кой-то наскоро въ Цареградъ е дошелъ, съ една избрана орхестра, составляема отъ най искусны-те и най знамениты-те Артисти (художницы) на Виенска-та негова орхестра, дава втораго негова Консерта, утрѣ въ недѣля 16 Януаріа 1854, на 3 часа послѣ пладня въ домъ-атъ, когото

Клюбъ Алманъ Тьотонія нарекли, близъ англійскій-атъ дворецъ.

Тамо ще ся свирятъ 10 разны хора, сочинены отъ най значителны-те Артисти, и о-собенно отъ Г-на Шредера.

Цѣна-та на входъ-атъ е гроша 20 за мужіе-те; а жены-те не плацатъ; и така, извѣ-стиятася кои-то обычатъ да заповѣдатъ на любопытнаго того К о н с е р т а .